

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Udenrigsministeren har meddelt mig, at han ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give Folketinget en skriftlig:

Redegørelse om Europarådets virksomhed og Danmarks deltagelse heri.
(Redegørelse nr. R 11).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegørelsen optaget i Folketingstidende.

Redegørelsen vil komme til forhandling tirsdag den 8. maj 2007.

Venstres folketingsgruppe har meddelt mig, at den har udpeget medlem af Folketinget Anne-Mette Winther Christiansen til medlem af Udvalget vedrørende Internationalt Ligestillingsarbejde for den resterende del af funktionsperioden i stedet for medlem af Folketinget Troels Lund Poulsen.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene.

Spørgetiden

Spm. nr. S 4361

1) Til statsministeren af:

Rune Lund (EL):

»Hvordan har statsministeren det med, at regeringens støtteparti består af medlemmer som f.eks. Søren Krarup, som ifølge Nyhedsavisen torsdag den 26. april siger: »Jeg kan ikke afvise, at der i fremtiden opstår en situation, hvor man vil genindføre dødsstraf?«

Rune Lund (EL):

Mit spørgsmål går sådan set på, hvordan statsministeren har det med, at et fremtrædende medlem af regeringens støtteparti har udtalt til Nyhedsavisen torsdag den 26. april 2007:

»Jeg kan ikke afvise, at der i fremtiden opstår en situation, hvor man vil genindføre dødsstraf«.

Og grunden til, at jeg synes, at det her spørgsmål er interessant på linje med de andre spørgsmål, som vi også vil diskutere med statsministeren i dag, er jo, at Dansk Folkeparti har en meget stor indflydelse på regeringens politik, og i Enhedslisten – det skal ikke være nogen hemmelighed – synes vi, det er problematisk, at et parti som Dansk Folkeparti besidder de værdier, som de gør, bl.a. at man har fremtrædende medlemmer, som ikke tager afstand fra dødsstraf. Det synes vi er et stort problem, og det vil vi gerne have en forklaring på. Vi vil gerne høre, hvad statsministeren egentlig har af holdninger i den sag, og hvordan han har det med, at Dansk Folkepartis indflydelse er så stor, som den er.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg vil gerne sige meget klart, at regeringen er imod dødsstraf og altid vil være det. Derfor har jeg også med tilfredshed noteret mig, at formanden for Dansk Folkeparti, fru Pia Kjærsgaard, meget tydeligt har sagt, at Dansk Folkeparti deler den holdning.

Rune Lund (EL):

Men der er åbenbart fremtrædende medlemmer af Dansk Folkeparti, hvor man jo ikke kan sige andet, end at det er meget fremtrædende medlemmer, som har meget afgørende indflydelse på Dansk Folkeparti, som besidder den her slags værdier. Og synes statsministeren i den forbindelse ikke, det er problematisk – jeg stiller spørgsmålet igen – at hr. Søren Krarup, medlem af Folketinget og centralt medlem i Dansk Folkeparti, siger: Jeg kan ikke afvise, at der i fremtiden opstår en situation, hvor man vil genindføre dødsstraf?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jamen jeg kan ikke føje noget til, hvad jeg allerede har sagt. Regeringen er imod dødsstraf; jeg er imod dødsstraf; jeg har forstået på fru Pia Kjærsgaard, at Dansk Folkeparti er imod dødsstraf; og det er jo, hvad der er at sige om den sag.

Rune Lund (EL):

Statsministeren svarer ikke på det spørgsmål, som jeg stiller. Jeg spørger: Hvordan har statsministeren det med, at fremtrædende medlemmer af Dansk Folkeparti, som helt klart har afgørende indflydelse på den politik, der bliver ført i

Dansk Folkeparti, ikke kan tage afstand fra dødsstraf, som f.eks. når hr. Søren Krarup i Nyhedsavisen torsdag den 26. april 2007 siger: Jeg kan ikke afvise, at der i fremtiden opstår en situation, hvor man vil genindføre dødsstraf? Det har statsministeren ikke svaret på.

Jeg går ud fra, at statsministeren er enig med mig i, at et fremtrædende medlem som hr. Søren Krarup har en afgørende indflydelse på politikken i Dansk Folkeparti, og at Dansk Folkeparti har en afgørende indflydelse på den politik, som regeringen fører. Så statsministeren må da have en holdning til, at fremtrædende medlemmer af Dansk Folkeparti går rundt og har den her slags holdninger.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Se, det er jo ganske pudsigt, at jeg skal stå og diskutere dødsstraf med hr. Rune Lund. Jeg er klart imod dødsstraf. Det går jeg ud fra at hr. Rune Lund også er.

Men jeg kunne jo på samme måde stille hr. Rune Lund det spørgsmål: Hvordan har hr. Rune Lund det med, at et fremtrædende medlem af Enhedslisten ikke kan svare klart på spørgsmålet? Et medlem af Enhedslisten bliver stillet spørgsmålet i Politiken, der lyder sådan her: Er du for eller imod dødsstraf? Og svaret er:

Jeg synes ikke, at verden er så firkantet, at jeg bare kan svare ja eller nej på det spørgsmål.

Det er et fremtrædende medlem af Enhedslisten, der siger det. Altså, jeg må sige: Det forekommer mig lidt pudsigt, at hr. Rune Lund vil blæse sig op i Folketinget i dag.

Jeg kan kun svare, hvad jeg allerede har svaret flere gange. Regeringen er imod dødsstraf; jeg er imod dødsstraf; fru Pia Kjærsgaard har sagt, at Dansk Folkeparti deler den holdning; og så er der jo ikke mere i den sag.

Kl. 13.05

Formanden:

Så er det hr. Jørgen Arbo-Bæhr som medspørger.

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Jeg skal bare spørge statsministeren, om statsministeren ikke betragter det spørgsmål om at være imod dødsstraf, som vi tilsyneladende så er enige om, som en helt grundlæggende værdi i det danske demokrati. Vil han give mig ret i det?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jo, jeg kan ikke understrege stærkt nok, at jeg er imod dødsstraf, og at regeringen er det og altid vil være det. Det har jeg svaret nu i flere omgange.

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Jo, men så er jeg meget forundret over, at statsministeren ikke i meget højere grad tager afstand fra, at et medlem af et parti, et fremtrædende medlem af et parti, som er regeringens støtteparti, øjensynligt ikke tilslutter sig denne helt grundlæggende værdi i det danske demokrati. Det må da være et problem for den sidende regering.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Det afgørende for mig er at slå fast, at regeringen er imod dødsstraf og altid vil være det, og lederen af Dansk Folkeparti, fru Pia Kjærsgaard, har understreget, at Dansk Folkeparti deler den holdning.

Formanden:

Så er det hr. Rune Lund for et afsluttende spørgsmål.

Rune Lund (EL):

Jeg bliver nødt til at kommentere den artikel, som statsministeren læser op af fra Politiken, for det er et fejlцитat. Asmaa Abdol-Hamid, som er folketingskandidat for Enhedslisten, har altid klokkeklart udtalt sig om dødsstraf, lige så klokkeklart, som hun også gjorde det i fredags foran den fersamlede danske verdenspresse:

Jeg er ikke tilhænger af dødsstraf, og jeg er ligeglad, hvilket samfund vi snakker om, eller hvilken tid vi taler om. Det er ikke noget, jeg støtter eller har til hensigt at støtte.

Der er ikke nogen fremtrædende medlemmer af Enhedslisten, der på nogen måde støtter dødsstraf. Det ville vi synes var et stort problem. Man kan ikke være folketingskandidat for Enhedslisten, hvis man støtter dødsstraf. Så jeg kan godt udtale mig om, hvad jeg mener, hvis fremtrædende medlemmer, som jeg har et nært samarbejde med, skulle gå ind for dødsstraf, og om jeg mener, det er et problem eller ej. Men det kan statsministeren ikke.

Men nu har jeg svaret. Nu har statsministeren chancen for at svare på, om statsministeren mener, det er et problem, at et fremtrædende medlem af Dansk Folkeparti, som statsministeren også samarbejder med, ikke mener, at man skal tage afstand fra dødsstraf.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen): Jamen jeg kan ikke føje noget til, hvad jeg allerede har sagt. Jeg er meget uenig med dem, som måtte give udtryk for, at de er tilhængere af dødsstraf. Jeg er imod dødsstraf, regeringen er imod dødsstraf, og jeg har forstået, at fru Pia Kjærsgaard deler den holdning, og at Dansk Folkeparti deler den holdning. Det er jo det afgørende.

Men når hr. Rune Lund så prøver sådan at væve lidt uden om, hvad et fremtrædende medlem af Enhedslisten har sagt og ikke har sagt, så er jeg nødt til at sige, at jeg ikke har set, at dagbladet Politiken har korrigeret det interview, der har fundet sted. Altså, en folketingskandidat for Enhedslisten bliver spurgt, om hun kan svare ja eller nej til, om hun er imod dødsstraf, og dertil lyder svaret:

Jeg synes ikke, at verden er så firkantet, at jeg bare kan svare ja eller nej på det spørgsmål.

Det er sandelig da et uldent svar at give.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 4362

2) Til statsministeren af:

Rune Lund (EL):

»Hvordan har statsministeren det med, at regeringens støtteparti består af medlemmer som f.eks. Søren Krarup, der i 2000 i tidsskriftet Tidehverv på side 27 skriver, at »Menneskerettighederne er virkelig vor tids fordærvmagt, djævelen i skikkelse af en humanitær lysengel, forfalskningen og sammenblandingen af Gud og menneske, himmel og jord«?

Rune Lund (EL):

Jeg bliver nødt til lige at lave en afrunding på den der. Vi har krævet en berigtigelse i Enhedslisten. Det er et fejlцитат. Asmaa Abdol-Hamid, som er folketingskandidat for Enhedslisten, har klokkeklart mange gange og lige så lang tid, jeg har kendt hende, taget afstand fra dødsstraf.

Det, som statsministeren er ude i, er i virkeligheden et ikke særlig værdigt ærinde for en

statsminister, at man prøver at bortdømme en person, en folketingskandidat for Enhedslisten, på baggrund af et eneste interview i en avis, hvor der er tale om et fejlцитат. Det synes jeg faktisk ikke er værdigt for en statsminister.

I det næste spørgsmål fortsætter vi jo, og det er også med hensyn til hr. Søren Krarup. Jeg kunne godt tænke mig at vide, hvordan statsministeren har det med, at hr. Søren Krarup i tidsskriftet Tidehverv på side 27 i år 2000 siger:

»Menneskerettighederne er virkelig vores tids fordærvmagt, djævelen i skikkelse af en humanitær lysengel, forfalskningen og sammenblandingen af Gud og menneske, himmel og jord«.

Er det en særlig god måde at omtale menneskerettighederne på?

Kl. 13.10

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Nej, og jeg er også dybt uenig med hr. Søren Krarup i det synspunkt, og det er der heller ikke noget nyt i. Det har jeg været altid.

Jeg har tværtimod den opfattelse, at der for det enkelte menneske gælder nogle grundlæggende frihedsrettigheder. Jeg går endda så vidt som til at sige, at disse frihedsrettigheder ikke blot er ukrænkelige, men også universelle. Altså, jeg mener, at de gælder for ethvert menneske; uanset hvor det pågældende mennesker lever, eller under hvilke vilkår det lever, gælder der nogle grundlæggende frihedsrettigheder. Det er min opfattelse af et sandt demokrati. Så derfor er jeg selvfølgelig uenig i det, hr. Søren Krarup her har givet udtryk for.

Rune Lund (EL):

Jamen det kan jeg så afsløre at jeg også er. Men jeg står ikke i en situation, hvor jeg har et meget tæt samarbejde med et parti, hvor hr. Søren Krarup er et fremtrædende medlem. Jeg står ikke i en situation, hvor jeg skal samarbejde med et parti, som har den slags værdier, som også hr. Søren Krarup giver udtryk for i det her citat:

»Menneskerettighederne er virkelig vor tids fordærvmagt, djævelen i skikkelse af en humanitær lysengel, forfalskningen og sammenblandingen af Gud og menneske, himmel og jord«.

Synes statsministeren ikke, at det er et problem, at man samarbejder med et parti, hvor fremtrædende medlemmer har den her slags værdinormer, som jo helt klart må have indflydelse på Dansk Folkepartis politik, som jo igen

har meget stor indflydelse på, hvad regeringen går og mener og siger?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen): Jamen vi lever da i et frit folkestyre, hvor der er frihed til, at alle mennesker, også dem, der måtte være valgt til Folketinget, kan mene, hvad de vil, også om menneskerettigheder og frihedsrettigheder.

Nu vil det sikkert føre for langt at komme ind på en sondring mellem frihedsrettigheder og menneskerettigheder her, men jeg har sagt, hvad jeg mener om frihedsrettigheder. Det er noget grundlæggende, det er noget ukrænkeligt, det er noget universelt. Det er min holdning til frihedsrettigheder. Men jeg respekterer da fuldstændig, at der er andre, der kan have en anden holdning til det, og det skal man da have frihed til at sige. Og så kan man debattere det, og så kan man bruge sine argumenter, og så kan vælgerne jo afgøre, hvem de vil vælge til Folketinget.

Altså, jeg må sige, at jeg er forbløffet over, at hr. Rune Lund i den grad savner respekt for retten til at have sin egen holdning og mening i et frit folkestyre.

Rune Lund (EL):

Jeg vil ikke sætte spørgsmålstejn ved retten til at mene den her slags ting. Jeg vil sætte spørgsmålstejn ved det kloge i at mene den her slags ting. For det, at man har ret til at mene noget, behøver jo ikke nødvendigvis at betyde, at man rent faktisk skal gå ud og mene det.

Og jeg synes rent faktisk, at det, som hr. Søren Krarup siger her, er meget dumt, og jeg synes, at det er et problem, at regeringen har et meget, meget tæt samarbejde med Dansk Folkeparti, som betyder, at den slags værdier, som hr. Søren Krarup giver udtryk for i det her citat, jo også har afgørende indflydelse på regeringens politik.

Derfor gør jeg det, som statsministeren siger at statsministeren synes jeg skal gøre – det er så det, jeg gør – at jeg diskuterer indholdet i det, som hr. Søren Krarup siger. Og der kunne jeg da godt tænke mig et svar på, om statsministeren ikke synes, det er et problem, at der er den her tætte kobling mellem Dansk Folkeparti og regeringen, når Dansk Folkeparti åbenbart står for den her slags værdier.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen): Nej, hr. Søren Krarup og alle andre må have præcis den holdning til frihedsrettigheder og

menneskerettigheder, som de vil. Jeg har givet udtryk for min klare opfattelse. Jeg mener, at der skal gælde en grundlæggende respekt for det enkelte menneskes frihedsrettigheder. Det mener jeg meget alvorligt. Det har jeg både talt om og skrevet om igennem mange år. Det er slet ikke noget nyt synspunkt, og derfor er det heller ikke nyt, at jeg er dybt uenig med hr. Søren Krarup på det punkt.

Men det hører da til i et frit folkestyre, at man kan debattere det og have forskellige opfattelser af det, og derfor kan man da godt i det daglige så være enige om lovgivningen i Folketinget, selv om man måtte have forskellige holdninger.

Og når nu hr. Rune Lund er så optaget af, hvad forskellige har sagt og skrevet i tidens løb, kunne det jo også være interessant at høre hr. Rune Lunds holdning til – igen – at et fremtrædende medlem af Enhedslisten, altså en folketingskandidat, har sagt:

Sharia er for mig den muslimske trosbekendelse.

Det kan være en meget vidtgående udtalelse, som må kunne give anledning til en del debat i Enhedslisten, som jo bestemt er kendt for at ville have en klar sondring mellem religion og politik, men som altså tæller medlemmer, som tilsyneladende går ind for noget andet.

Formanden:

Så er det hr. Jørgen Arbo-Bæhr som medspørger.

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Når nu statsministeren er så uenig med hr. Søren Krarup i spørgsmålet om respekten for menneskerettigheder, kunne jeg godt tænke mig at høre, om statsministeren ikke vil give mig ret i, at lige præcis den holdning til menneskerettigheder, som hr. Søren Krarup giver udtryk for, afspejler sig i Dansk Folkepartis politik, når det drejer sig om menneskerettigheder, og dermed har stor indflydelse i forbindelse med den virkelighed, vi har herinde, og den lovgivning, vi laver.

Kl. 13.15

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Nej, det er jeg ikke enig med hr. Arbo-Bæhr i.

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Vil det sige, at statsministeren vil afvise, at hr. Søren Krarup netop i forbindelse med debatter herinde om værdier og om menneskerettigheder lige præcis bruger den holdning om menneske-

rettigheder – nogle gange omtales det som pjat, andre gange som en misforstået humanisme? Bliver det ikke brugt som et argument af lige præcis hr. Søren Krarup på lige præcis den lovgivning, der bliver lavet i det danske Folketing?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen): Nej, og det er ikke en holdning, der præger den daglige lovgivning.

Formanden:

Så er det hr. Rune Lund for et afsluttende spørgsmål.

Rune Lund (EL):

Det er ikke normalt, at jeg ligefrem skal stå i Folketingssalen og belære statsministeren om forskellige ting, men jeg bliver nødt til at sige til statsministeren, at man bliver nødt til at skelne mellem det, der hedder sharia, og det, der hedder sharialovgivning. Sharia er et meget bredt begreb, som handler om, hvordan man lever som menneske, hvordan man vasker sig, og hvordan man behandler andre mennesker. Sharialovgivning handler om at gøre religiøsitet til lovgivning og lave lovgivning på basis af religion.

Enhedslistens folketingskandidat Asmaa Abdol-Hamid er hundrede procent imod sharialovgivning. Sharia er bare islam, det vil sige, at sharia er en religion. Jeg synes, at statsministeren skal lære at skelne imellem de to ting.

Og så synes jeg, at statsministeren skal svare på de spørgsmål, som jeg stiller, i stedet for bare at spille bolden over. Synes statsministeren ikke, det er et problem, at hr. Søren Krarup, som er medlem af Dansk Folkeparti, som har stor indflydelse på regeringen, ikke går ind for menneskerettighederne?

Det synes jeg er et problem, og jeg kan garantere statsministeren, at Enhedslistens folketingskandidat Asmaa Abdol-Hamid går meget ind for menneskerettighederne, at hun går hundrede procent – helt og totalt – ind for menneskerettighederne.

Så der er en stor forskel dér på Asmaa Abdol-Hamid og hr. Søren Krarup. Det synes jeg at statsministeren skulle forholde sig til.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg må jo tilstå, at disse onsdage, jeg tilbringer gang på gang her i Folketingssalen, også har sine stærkt underholdende øjeblikke, som f.eks. nu, hvor jeg hørte hr. Rune Lund, hr. Rune Lund, som tilhører et parti, der i hvert fald for

deles vedkommende er udsprunget af den grundholdning, at religion er opium for folket. Denne hr. Rune Lund, som tilhører dette parti, har nu lige stået og argumenteret næsten helt religiøst.

Jeg kan forstå, at Enhedslisten nu er ved at forberede sig på de nye tider. Det er ganske interessant og indimellem også ganske underholdende.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 4365

3) Til statsministeren af:

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

»Hvordan har statsministeren det med, at regeringens støtteparti består af medlemmer som f.eks. Søren Krarup, der sammenligner brugen af tørklæde med det nazistiske hagekors?«

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

For lige at samle op på det sidste kan vi jo konstatere, at vi ikke alene har formået at underholde statsministeren, men at han måske også er blevet belært lidt om, hvordan man adskiller religion og politik.

Men så til spørgsmålet, for det har jo at gøre med en af de andre udtalelser fra hr. Søren Krarup, hvor han sammenligner et tørklæde med et hagekors. Og nu gjorde statsministeren i en tidligere besvarelse meget ud af, at det så øjensynligt ikke skulle være Dansk Folkepartis politik, eller i hvert fald ikke Dansk Folkepartis formands politik, men i det her spørgsmål har fru Pia Kjærsgaard jo bakket sin ordfører, hr. Søren Krarup, op, og derfor kunne jeg godt tænke mig at høre, hvad statsministeren synes om den slags udtalelser, og om, at Dansk Folkepartis formand ikke kan tage afstand på det her område.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jo, jeg har jo allerede for lang tid siden over for offentligheden givet udtryk for min holdning til den sag. Jeg skal også gerne gentage den her i Folketingssalen, for jeg er meget uenig med hr. Søren Krarup, og jeg bryder mig bestemt ikke om den sammenligning.

Nazisymbolet er et symbol på et af de mest totalitære og grusomme ideologier og regimer, som verden har kendt. Tørklædet er et religiøst symbol, og det kan man så have mange menin-

ger om, men efter min overbevisning kan de to symboler ikke på nogen måde sammenlignes.

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Jamen så synes jeg i forlængelse af det, at det må være meget interessant at vide, hvordan statsministeren så har det med, at Dansk Folkepartis formand bakker hr. Søren Krarups udtalelser op. Det må da være et problem i forholdet mellem regeringen og Dansk Folkeparti. Jeg forstod i hvert fald af et tidligere svar, at det ikke var et problem, når Dansk Folkepartis formand tog afstand fra hr. Søren Krarup, men her bakker hun ham jo op.

Kl. 13.20

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jo, men jeg har udtalt min holdning, og jeg mener, at jeg jo altså kun kan stå til ansvar for, hvad jeg selv mener, og hvad regeringen mener, og resten må være op til vælgerne at afgøre. Vi har ytringsfrihed, og vi har et frit folkestyre, hvor vælgerne sammensætter Folketinget. Så er det vælgerne, der afgør, hvilke holdninger de synes skal være repræsenteret her i Folketinget. Sådan må det være. Men jeg tager afstand fra den sammenligning mellem tørklædet og nazisymboler.

Derimod synes jeg da i høj grad, det kunne være relevant at have en fri og åben debat om, hvad tørklædet i øvrigt kan være symbol på. Jeg kan da godt forstå, at der er nogen, der har lyst til at diskutere tørklædet i relation til ligestilling i vores samfund og kvinders rettigheder osv., men det er jo en helt anden diskussion. Men jeg tager klart afstand fra en sammenligning mellem tørklædet og nazisymboler.

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Jeg er fuldstændig klar til at tage en åben og fordomsfri debat om hvad som helst, inklusive tørklæder og andre beklædningsgenstande, men det er jo ikke det, det her drejer sig om, så derfor kunne jeg godt tænke mig at vide, hvordan statsministeren betragter en sådan udtalelse som den, vi her diskuterer fra hr. Søren Krarup.

Er det ikke også et udtryk for en fuldstændig grundlæggende værdiforskel mellem statsministeren og Dansk Folkeparti, når man bliver konfronteret med sådanne sammenligninger af et tørklæde med et nazisymbol?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg skal ikke gøre mig til dommer over, hvad det er udtryk for. Jeg har givet udtryk for min klare

holdning. Jeg tager afstand fra den sammenligning, og så mener jeg i og for sig ikke, at der er meget mere at føje til den sag.

Formanden:

Så er det hr. Rune Lund som medspørger.

Rune Lund (EL):

Enhedslisten er ikke et antireligiøst parti. Vi er lige glade med, hvad folk går og tror på. Folk kan være buddhister, eller de kan være jøder, eller de kan være kristne, eller de kan være muslimer. Det rager os så at sige en papand. Jeg selv er ateist og har altid syntes, at religion er hokus-pokus. Det vigtige er, at folk selv må om, hvad de gør derhjemme, og hvad de tror på privat, og at man adskiller religion og politik – bare sagt i forhold til statsministerens Marx-citater. Meget interessant, at statsministeren hiver Marx frem.

Men jeg synes på ingen måde, det er i orden, når der er sammenligninger mellem tørklæder og hagekors i Folketingssalen, og jeg synes, at det er et stort problem, at fru Pia Kjærsgaard, som jo er formand for Dansk Folkeparti, til Berlingske.dk den 19. april om aftenen sagde:

»Jeg vil ikke underkende Krarup. Tørklædet er et provokerende politisk symbol for visse muslimske kvinder. Det er der slet, slet ikke nogen tvivl om. Jeg kan godt se, at Søren's udtalelser virker lidt voldsomme, men hovedsigtet i dem er korrekt.«

Hvad mener statsministeren om den udtalelse fra fru Pia Kjærsgaard?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg synes, at jeg har udtrykt mig meget, meget klart. Jeg gjorde det over for offentligheden, straks den pågældende udtalelse var faldet. Jeg har gentaget det her i Folketingssalen. Jeg bryder mig ikke om den sammenligning, jeg er uenig i den, og nu har jeg sagt det så mange gange, at jeg ikke synes, det kan stå meget tydeligere.

Rune Lund (EL):

Jeg kan forstå, at statsministeren nu også har forstået, at Enhedslisten ikke er et antireligiøst parti – der må jeg forstå statsministerens tavshed som en bekræftelse af det. Det kan jeg jo kun glæde mig over.

Men statsministeren svarede ikke på det, som jeg spurgte om i forhold til fru Pia Kjærsgaard, for spørgsmålet var, hvordan statsministeren har det med at skulle samarbejde så tæt, som statsministeren gør, med fru Pia Kjærsgaard, når

fru Pia Kjærsgaard har den her slags udtalelser på Berlingske.dk den 19. april. Jeg synes da selv, det er et utrolig stort problem, at der er den tætte forbindelse mellem regeringen og Dansk Folkeparti, og specielt når man ser, at fru Pia Kjærsgaard jo til at starte med ikke ville tage afstand fra de her hagekors/tørklædeudtalelser fra hr. Søren Krarup.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Nej, hr. Rune Lund kan ikke tage min tavshed som udtryk for noget som helst andet, end at jeg undrer mig virkelig meget over disse nye tendenser i Enhedslisten. Det skal jeg jo så i øvrigt ikke blande mig i, det er jo Enhedslistens egen afgørelse. Men det er ganske underholdende at se, hvad der i øjeblikket sker i Enhedslisten – denne tilpasning til nye tider. Jeg står her med en vedtagelse, som jeg tror Enhedslistens hovedbestyrelse har besluttet den 30. november 2002, og her står der mange ting, og bl.a. står der:

Tværtimod understreger de religiøse slagsmål behovet for at føre verdsliggørelsen af det danske samfund til bunds. Det har Enhedslistens hovedbestyrelse vedtaget i 2002.

Kl. 13.25

Men nu kan jeg så forstå på hr. Rune Lund, at der er kommet nye tider, og at man tilpasser sig ikke blot tørklæder, men også andre former for religiøse symboler.

Formanden:

Så er det hr. Jørgen Arbo-Bæhr for et afsluttende spørgsmål.

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Jeg kunne godt tænke mig, når nu statsministeren har taget afstand fra hr. Søren Krarups udtalelser – det synes jeg er al ære værd – at høre: Når nu Dansk Folkepartis formand, fru Pia Kjærsgaard, bakker op om hr. Søren Krarups udtalelser, vil statsministeren så også tage afstand fra fru Pia Kjærsgaard?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Min holdning er gjort krystalklar både over for offentligheden direkte og her i Folketingssalen, hvor det jo også er offentligt tilgængeligt, nemlig at jeg ikke bryder mig om den sammenligning, der er foretaget, og jeg er uenig i den.

Og så tillader jeg mig i øvrigt blot igen at undre mig meget over de nye tendenser i Enhedslisten, som altså via sin hovedbestyrelse siger, at

vor tids udfordringer ikke består i at styrke den ene eller anden eller tredje religion, tværtimod understreger de religiøse slagsmål behovet for at føre verdsliggørelsen af det danske samfund til bunds. Det er det, hovedbestyrelsen har vedtaget i Enhedslisten.

Men nu her 5 år senere skal man tilpasse sig en ny virkelighed, tilpasse sig nye folketingskandidaters holdninger og brug af religiøse symboler. Det skal vi jo ikke blande os i. Jeg tillader mig bare at undre mig over – hvad skal vi sige – dobbeltmoralen i Enhedslisten.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 4367

4) Til statsministeren af:

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

»Hvordan har statsministeren det med, at regeringens støtteparti består af medlemmer som f.eks. Søren Krarup, som ifølge Nyhedsavisen torsdag den 26. april mener, at »Homoseksuelle er handicappede, fordi de ikke kan opfylde betingelserne for et ægteskab og skabe en familie. Derfor kan de heller ikke forlange at blive ligestillet på det område?«

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Jeg er fuld af respekt for statsministerens evne til at slutte ethvert spørgsmål af med at kaste sådan en påstand ud i stedet for at svare på de spørgsmål, vi faktisk stiller. Men statsministeren skulle prøve at tænke efter, hvad der står i den udtalelse: Vi skal ikke fremme hverken den ene, anden eller tredje religion. Nu kan jeg jo ikke nå at modgå det hele, men, nej, det er stadig væk Enhedslistens holdning, at vi ikke skal fremme hverken den ene, anden, tredje, fjerde eller ingen religion. Vi går ind for religionsfrihed. Vi skal ikke fremme den, men vi går ind for, at folk skal have ret til at tro på hvad som helst uanset hvad, og det har vi altid gjort.

Så over til spørgsmålet, for hr. Søren Krarup har jo også udmærket sig ved i Nyhedsavisen at sige følgende: Homoseksuelle er handicappede, fordi de ikke kan opfylde betingelserne for et ægteskab og skabe en familie, derfor kan de heller ikke forlange at blive ligestillet på det område. Er statsministeren enig med hr. Søren Krarup i det?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen): Først og fremmest vil jeg gerne sige, at jeg på det allerskarpeste tager afstand fra enhver udtalelse, der sidestiller homoseksuelle med handicappede, og jeg er også her glad for, at fru Pia Kjærsgaard har understreget, at udtalelserne står for hr. Søren Krarups egen regning, og at Dansk Folkeparti selvsagt ikke har fordomme over for homoseksuelle. Det hører ganske enkelt ikke hjemme i et frit og tolerant samfund som det danske.

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Men så i forlængelse af det, konstaterer hr. Søren Krarup jo, uanset betegnelsen handicap eller ej: Derfor kan de heller ikke forlange at blive ligestillet på det område, altså på området med hensyn til ægteskab og at skabe familie, hvor meningen selvfølgelig er bl.a. kunstig befrugtning. Er statsministeren enig med hr. Søren Krarup i, at med udgangspunkt i, hvordan de homoseksuelle er, så kan de ikke blive ligestillet med andre i det danske samfund? Mener statsministeren også det?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen): Nej, jeg tror, hr. Jørgen Arbo-Bæhr udmærket kender min holdning, nemlig at homoseksuelle skal have samme rettigheder og pligter i samfundet som andre borgere, og at der naturligvis ikke skal være diskrimination. Så kan der rundt omkring være helt konkrete hensyn, der ikke har noget at gøre med, om mennesker er homoseksuelle eller ej, men det kan være hensyn til børnene, det kan være forskellige juridiske problemstillinger osv., som gør, at man så må tilpasse lovgivningen helt konkret. Men i udgangspunktet og principielt skal der selvfølgelig være fuldstændig ligestilling.

Kl. 13.30

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Det synes jeg er meget interessant. Derfor må mit spørgsmål være: Gælder det også adgangen til kunstig befrugtning?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen): Den diskussion har vi jo haft i fuld længde her i Folketingssalen, hvor hr. Jørgen Arbo-Bæhr så udmærket kender regeringens holdning. Og der er i øvrigt forskellige holdninger i regeringspartierne til den sag. Det er et etisk spørgsmål, hvor nogle, skal vi sige vægter hensynet til rammerne

for børnenes opvækst højt, og hvor andre vægter hensynet til at sikre lige rettigheder for homoseksuelle højt, og det kan jo for mange mennesker være en besværlig afvejning.

Men jeg vil gerne gøre hr. Jørgen Arbo-Bæhr det fuldstændig klart, at min grundholdning er, som den hele tiden har været, at homoseksuelle selvfølgelig i princippet skal have de samme rettigheder som andre mennesker i samfundet.

Formanden:

Så er det hr. Rune Lund som medspørger.

Rune Lund (EL):

Nu er det jo meget interessant, at statsministeren sådan er inde at se på Enhedslistens hjemmeside. Det er også en flot hjemmeside, som vi lige har fået, og der står mange interessante ting på Enhedslisten.dk. En af de ting, der står, er bl.a., at Enhedslistens folketingskandidat Asmaa Abdol-Hamid støtter total ligestilling mellem homoseksuelle og heteroseksuelle, det vil sige, at hun også støtter kunstig befrugtning af homoseksuelle. Og det synes jeg da er en noget mere respektfuld tilgang til homoseksuelle end den tilgang, der netop er udvist af hr. Søren Krarup, som jo til Nyhedsavisen torsdag den 26. april siger:

Homoseksuelle er handicappede, fordi de ikke kan opfylde betingelserne for et ægteskab og skabe en familie. Derfor kan de heller ikke forlange at blive ligestillet på det område.

Synes statsministeren ikke, at man måske skulle blive lidt mere inspireret af Enhedslisten i det her spørgsmål end af Dansk Folkeparti?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen): Jeg har gjort min holdning klar, nemlig at jeg selvsagt tager afstand fra enhver sammenligning mellem homoseksualitet og det at være handicappet.

Om man sådan skal lade sig inspirere af Enhedslisten, ved jeg ikke rigtig. Altså, nu kan jeg jo forstå, at hr. Rune Lund bliver mere og mere kyndig, for så vidt angår det religiøse, for det er jo den nye tid, som Enhedslisten begynder at skulle tilpasse sig. Og den omtalte folketingskandidat har jo på et tidspunkt sagt: Islam er sharia, og sharia er islam.

Jeg tror, der bliver nogle store udfordringer for Enhedslisten i at tackle det her spørgsmål i den kommende tid.

Rune Lund (EL):

Jeg har prøvet at forklare statsministeren det, men enten kan statsministeren ikke eller også vil han ikke forstå, hvad det citat går ud på.

Men det, som står helt fast, er, at Enhedslisten går ind for at adskille kirke og stat. Og skal jeg forstå det sådan, at statsministeren, hvis nu Enhedslisten fremsætter et forslag om at adskille kirke og stat, så også går så meget op i at skille religion og politik ad, at det er noget, som statsministeren vil stemme for? Det ville være interessant.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Nu bevæger vi os jo ganske vist langt ud over det spørgsmål, der er stillet, men jeg svarer meget gerne på hr. Rune Lunds spørgsmål, for jeg går ind for, at man skal holde politik og religion klart adskilt; man skal sondre mellem politik og religion. Men jeg må så til gengæld sige til hr. Rune Lund, at jeg er meget tilhænger af, at vi i Danmark har en folkekirkelig ordening, som skæner os imod, at religiøse fundamentalister skal sidde i et kirkeråd og fastlægge holdninger på kirkens vegne.

Formanden:

Hr. Søren Krarup er nævnt i spørgsmålet og har nu bedt om ordet, og jeg skal ikke afholde mig fra at give hr. Søren Krarup mulighed for at stille et spørgsmål til statsministeren. Værsgo.

Søren Krarup (DF):

Jeg vil begynde med at undskyldte over for statsministeren, at jeg er anledning til den række af tumpede spørgsmål, men jeg kan kun svare, at jeg ikke er ansvarlig for Enhedslistens intellektuelle, åndelige, og jeg var lige ved at sige moralske niveau.

Kl. 13.35

Så vil jeg sige, at de ting, der er løbet rundt i offentligheden, jo stort set er et resultat af journalistisk misbrug af mine ord.

Jeg vil lige sige, at spørgsmålet om homoseksuelle handlede om, at jeg af Nyhedsavisen blev bedt om at tage stilling til en artikel, jeg havde skrevet i 1995 om forskellen mellem ægteskab og registreret partnerskab. Der gjorde jeg opmærksom på, at der er den helt afgørende forskel, at i et ægteskab mellem en mand og en kvinde bliver der født børn, og det gør der ikke i et registreret partnerskab; kort sagt, to af samme køn kan ikke få børn sammen.

Det var jeg så uforsigtig at betegne som et handicap. Jeg synes nok sprogligt, at det er yderst korrekt, men når man begynder sådan at dyrke det som en nedsættende betegnelse, vil jeg selvfølgelig sige, at det ville jeg ikke have gjort i dag.

Men altså, det er simpelt hen en afvejning af et ægteskab kontra et registreret partnerskab, og derfor er det hele jo altså noget ganske andet, end det er blevet gjort til.

Formanden:

Hr. Jørgen Arbo-Bæhr for et afsluttende spørgsmål.

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Jeg synes desværre, at statsministeren var en anelse uklar i sit sidste svar til mig. Statsministeren konstaterede jo, at han principielt var tilhænger af en ligestilling mellem homoseksuelle og heteroseksuelle, men med hensyn til det helt konkrete spørgsmål om den lige adgang til kunstig befrugtning forstod jeg simpelt hen ikke statsministerens svar, for det var noget med, at der var nogle, der tog hensyn til børnenes opvækst, og at nogle tog mere hensyn til ligestillingen på det område.

Jeg kan kun forstå det på den måde, at det, statsministeren siger, er, at argumentationen for at være imod lige adgang til kunstig befrugtning øjensynlig skulle hænge sammen med en holdning om, at børnene får en ringere eller i hvert fald en anden opvækst, hvis de bor med homoseksuelle forældre, end hvis de bor med heteroseksuelle forældre.

Der vil jeg godt have statsministeren til at prøve at uddybe, hvordan man når frem til den holdning, eller om statsministeren er enig med mig i, at den principielle ligestilling også må være en konkret ligestilling f.eks. på området kunstig befrugtning.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Nej, jeg vil gerne sige til hr. Jørgen Arbo-Bæhr, at jeg er helt overbevist om, at homoseksuelle kan være ganske udmærkede forældre for børn. Og derudover er der jo mange børn, som altså vokser op i familier, hvor der er en enlig forsørger.

Men det er jo et spørgsmål om, hvad det offentlige skal medvirke til. Jeg refererer kun, at det var den debat, der foregik. Den har vi jo haft, og regeringen fremsatte faktisk et lovforslag for et år siden, der gav en vis udvidelse af adgangen for enlige til kunstig befrugtning. Det var der en

vældig diskussion om i Folketingssalen, og den sag er der stemt om i Folketingssalen.

Det, jeg blot vil gøre klart over for hr. Jørgen Arbo-Bæhr, er, at min grundholdning er meget klar, nemlig at der naturligvis skal være ligestilling mellem homoseksuelle og andre. Men det ændrer jo ikke på, at der rejser sig rigtig mange interessante spørgsmål om forholdene i Enhedslisten, i lyset af at der nu er opstillet en folketingskandidat, som har meget markante religiøse synspunkter.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 4148

5) Til undervisningsministeren af:

Søren Krarup (DF):

»Hvorledes vil ministeren styrke de klassiske sprog i gymnasiet og sikre, at de ikke trænges ud af undervisningen?«

Søren Krarup (DF):

Grunden til, at jeg stiller spørgsmålet, er, at gymnasireformen efter min bedømmelse har ført til en kraftig nedgang i oprettelsen af klassisksproglige linjer, og at de klassiske sprog græsk og latin i det hele taget er truet.

Jeg synes jo – og det vil jeg spørge ministeren om han ikke er enig med mig i – at græsk og især latin er så afgørende for den klassiske dannelse, at det ikke kan accepteres, at de forsvinder ud af det gymnasium, der jo netop har dannelse som sit formål.

Hvis jeg må være lidt fræk, kan jeg jo godt sige, at jeg måske havde lidt mistillid til ministeren, fordi han som bekendt er grundtvigianer, og Grundtvig havde jo altså et vist misforhold til den sorte skole, selv om jeg aldrig har kunnet forstå det, for hvem var det, der havde sat Grundtvig i stand til at oversætte Saxo? Det var rektor Krarup på Aarhus Katedralskole, som bankede latin ind i hovedet på ham. Det vil sige, at han dermed fik en række muligheder, som han jo i høj grad havde gavn af i sin folkelige virksomhed, bl.a. ved oversættelsen af Saxo.

Men jeg vil indledende spørge: Er ministeren ikke enig med mig i, at latin, de klassiske sprog, er truet, og at det er meget, meget betænkeligt?

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg skal gøre hr. Søren Krarup opmærksom på, at Grundtvig jo også oversatte Beowulfkvadet

fra oldengelsk, og det havde han dog ikke fået banket ind i hovedet i sin skole, så det kan altså godt lade sig gøre, uden at man er blevet undervist i det. Men jeg må give hr. Søren Krarup ret i, at Grundtvig var meget imod dette døde sprog, som han kaldte det, og skrev en sang, der tidligere stod i højskolesangbogen, med omkvædet »Gud fri os fra Rom!«. Så der er noget om det, spørgeren siger. Men den del af grundtvigianismen føler jeg mig altså ikke som arvtager til.

Jeg beklager, at der i øjeblikket kun er 200 elever på landsplan, der i gymnasiet vælger latin på C-niveau, på trods af at det faktisk er 77 pct. af landets skoler med almen gymnasieundervisning, som udbyder det. Når det gælder den gamle klassikergren med græsk og latin på A-niveau, er der kun 14 skoler, der udbyder det. Det er færre end tidligere, og der oprettes kun et meget begrænset antal hold.

For at øge antallet af skoler med studieretningen latin-A og græsk-A, altså på A-niveau, er der givet mulighed for, at en sådan studieretning kan blandes med en studieretning, der allerede i forvejen er en blanding mellem to studieretninger. Denne ændring er blevet positivt modtaget af klassikerskolerne, fordi mulighederne for holdoprettelse derved er forbedret. Ministeriet har åbnet mulighed for forsøg med at udbyde græsk og latin som andet fremmedsprog, men indtil videre er der kun 2 skoler, der har søgt om dette.

Der er siden reformen udarbejdet en læreplan for latin på B-niveau. Ved reformens start kunne latin kun fås på A- og C-niveau. Det vurderes, at latin på B-niveau vil medvirke til at forøge det samlede antal elever, der vælger latin over C-niveau, men naturligvis med risiko for, at antallet af elever med latin på A-niveau daler.

Følgegruppen for reformen af de gymnasiale uddannelser overvejer forskellige muligheder for at styrke fremmedsprogene. Jeg forventer, at også de klassiske sprog indgår i deres overvejelser.

Søren Krarup (DF):

Jeg synes jo, at det virkelige betænkelige er det, som også ministeren har været inde på, nemlig at antallet af klassisksproglige linjer eller det, der hedder latin på A-, B- og C-niveau, falder drastisk. Jeg har her en opgørelse, hvori der står, at hvor der før reformen var 16 gymnasier, der havde klassisksproglig linie, er der i dag kun 7 skoler, der har det.

Hvor der tidligere fandtes latin på A-niveau i 30 skoler, findes det kun på 2 gymnasier, og noget, som også er så konkret, at jeg simpelt hen bliver rystet ved at høre det, er, at det eneste sted i København, der i dag har en klassisksproglig linje, er Øster Borgerdyd, Kirkegaard's gamle skole. Det er jo dybt, dybt uheldigt, synes jeg, at grundlaget for vores dannelse i den grad bliver udtyndet.

Der er en grund til det, og jeg vil i næste spørgsmål komme ind på, hvad der kan være årsag til det, men jeg vil lige sige, at det, der hedder, at man har en forberedende studieretning, giver mulighed for, at man får lidt viden om det, men det er jo så lidt, at der må gøres noget i retning af en tidligere forberedelse i latin. Vil ministeren ikke give mig ret i det?

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):
En af årsagerne til, at jeg straks ved min tiltræden nedsatte en følgegruppe, som skulle give råd om ændringer af gymnasierformen, var, at jeg ligesom hr. Søren Krarup syntes, at de mest studieforberedende fag var kommet til at lide under dette brogede udbud af retninger. Det er jo det, der er problemet.

Vi står med en gymnasierreform, som stort set hele Folketinget har stemt for. Den har så vist sig at have nogle problemer især i forhold til de studieforberedende fag. Det er derfor, at jeg er så åben over for både hr. Søren Krarups bekymring og hans forskellige forslag, som vi også tidligere har drøftet. Jeg lover som sagt, at det vil indgå i de justeringsovervejelser, som følgegruppen vil give os inspiration til i løbet af ganske kort tid. Der er flere måder, hvorpå man kan styrke både den sproglige dimension og den naturvidenskabelige dimension i gymnasiet.

Søren Krarup (DF):

Det er som sagt ikke mit bord, men jeg har fået forbindelse med klassisksproglige lærere, som fortæller om deres bekymringer. Jeg kan forstå, at noget af det, der er problematisk, er, at det er så svært at indpasse latin i de blandede studieretninger, så mange rektorer simpelt hen er tilbøjelige til at lade latin glide ud, fordi det vil være dyrt at få det sat sammen med andre fag.

Her siges det, og jeg vil spørge ministeren, om det ikke er en reel bekymring, at det er taxameterordningen, der gør, at man ikke får det tilskud, som muliggør, at latin kan komme med i de andre studieretningsfag, sådan at man altså

er tilbøjelig til at tage dem med i stedet for at skyde dem ud af økonomiske grunde.

Kort sagt, vil ministeren ikke, jeg var lige ved at sige love mig, at der også bliver ydet økonomisk tilskud via taxameterordningen til, at latin kan blive læst i gymnasiet?

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):
Taxameterordningen siger jo ikke noget om, at man ikke må have hold med 10 og 12 elever, men man risikerer, at de er underskudsgivende, og det vil sige, at hvis man vil have nogle små hold, er man til gengæld nødt til også at have nogle større hold. Det er en ordning, der som helhed er en god ordning, og som jo har gået sin sejrsgang i hele undervisningssektoren, fordi det er svært at opfinde alternativer, der er bedre.

Men naturligvis kan man ændre ved det, og man kan også foretage indgreb på den måde, at man over for visse fag kan sige, at hvis der er et vist antal elever, skal det oprettes, også selv om det er underskudsgivende. Selvfølgelig kan man gøre det. Det er jo bl.a. sådan nogle overvejelser, vi skal gøre os i forbindelse med justeringer af gymnasierformen.

Der er dog lige den trøst, som jeg vil nævne, at det er sådan, at alle elever skal igennem noget, der hedder almen sprogforståelse, og dele af undervisningen skal varetages af lærere med kompetence i latin, og jeg tror ikke, det er gået så dårligt med dette latinelement i almen sprogforståelse. Så det er ikke det hele, der er trist og gråt på området.

Formanden:

Hr. Søren Krarup for et afsluttende spørgsmål.

Søren Krarup (DF):

Det er trist og gråt for de lærere, der underviser. Jeg giver ministeren ret i, at almen sprogforståelse, som er et halvt års undervisning, hvor også latin indgår, er bedre end ingenting. Det giver så også mulighed for, at der er nogle, der så vælger latin, men det er jo alt for lidt.

Det var jo en katastrofe, da latin forsvandt ud af folkeskolen. Jeg vil bede ministeren love, at han vil yde mulighed for, at taxametertilskuddet gives, selv om det er små hold og man er tilbøjelig til at vælge et andet fag end latin, at han vil se med milde øjne på det, og at han i det hele taget begynder at ville opgradere den klassiske dannelse i en situation, hvor den faktisk er på vej ud af gymnasiet.

Jeg synes, at det set med almene, hvad skal man sige, dannelsesøjne er en katastrofe. Jeg synes, at man er nødt til at handle, for jeg er blevet overbevist om af forskellige klassisksproglige lærere, at det er nødvendigt.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):
Som det fremgår af mine besvarelser, har jeg et åbent sind over for forskellige måder, hvorpå man kan styrke de klassiske fag.

Der er, som jeg nævnte, sket nogle forbedringer. Der er åbnet for forsøg med latin og græsk som andet fremmedsprog. Der er udarbejdet læreplan for latin på B-niveau, som kan være et godt alternativ i forhold til i dag, hvor man kun kan vælge det på A- og C-niveau. Jeg har også nævnt, at der er den mulighed, at man over for visse fag kan sige, at de skal oprettes, hvis der er et vist antal elever.

Nu vil jeg se, hvad følgegruppen foreslår, og det, de foreslår, vil jeg drøfte med forligspartierne, hvori jo Dansk Folkeparti indgår.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 4321

6) Til undervisningsministeren af:

Charlotte Fischer (RV):

»Vil ministeren give tilsagn om allerede i år at øge antallet af studiepladser på sygeplejerskeuddannelsen markant, set i lyset af, at mangelen på sygeplejersker ifølge Dansk Sygeplejeråd er steget med 35 pct. på et år og nu er oppe på 1.500?«

Charlotte Fischer (RV):

Dansk Sygeplejeråd har her for nylig lavet en undersøgelse, der viser, at sygeplejerskemangelen er i voldsom vækst. Ifølge deres undersøgelse er mangelen på sygeplejersker steget med 35 pct. over bare de sidste 12 måneder, så vi nu er oppe på at mangle mere end 1.500 sygeplejersker her i landet. Det ser vi som et meget, meget alvorligt problem. Har vi ambitioner i det her land om at gøre det bedre på sundhedsområdet og skabe et sundhedsvæsen af allerhøjeste kvalitet, så er det klart, at 1.500 manglende sygeplejersker er et meget stort problem.

Kl. 13.50

Spørgsmålet er så, hvad vi kan gøre ved det. Nu er det jo sådan, at sygeplejerskeuddannelsen er overgået til staten, og derfor er undervis-

ningsministeren den ansvarlige på området. Derfor spørger vi, om undervisningsministeren har tænkt sig at øge kapaciteten på sygeplejerskeuddannelsen.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):
Der skal være tilstrækkeligt med arbejdskraft på sygehusområdet som på andre områder. Det er et tema, der sandsynligvis vil blive taget op i de trepartsdrøftelser, som regeringen i øjeblikket gennemfører med KL, Danske Regioner og lønmodtagersiden, herunder LO og FTF. I øvrigt skal jeg inden længe have et møde med Dansk Sygeplejeråd, hvor vi også kommer til at berøre det emne.

Ingen må have den opfattelse, at de offentlige penge skulle være en flaskehals, for der er med globaliseringsaftalen afsat midler til øget uddannelsesaktivitet ved de videregående uddannelser. Så det er altså ikke uddannelseskapaciteten, som er flaskehalsen. Men skal vi have flere uddannelsespladser, skal vi også have flere praktikpladser, og det er jo i udgangspunktet sygehusejerne, dvs. de danske regioner, som har ansvaret for det. Det er derfor, at emnet egner sig til trepartsdrøftelser.

Jeg kan fortælle, at ministeriet allerede er i dialog med Danske Regioner om at få flere praktikpladser stillet til rådighed. Det er jo i regionernes egen interesse. Det er dem, der mangler arbejdskraft, og så skal de også selv gøre det fornødne for, at de kan få den arbejdskraft. Jeg forventer, at vi ret hurtigt har en afklaring af muligheden for at øge optaget, og når det er tilfældet, vil jeg orientere Uddannelsesudvalget.

Danske Regioner har så anført, at man gerne vil have et praktiktaxameter til dækning af sygehusenes udgifter i forbindelse med praktikforløb. Det er noget nyt. Det er nyt for mig, at sygehusene mener, at udgiften er større end den arbejdsværdi, som praktikanterne har. Men det er noget, der skal analyseres nærmere, for det skal jo vurderes, om det er en rimelig tankegang. Det er jeg ikke sikker på det er. Men vi skal have en dialog om det, og vi skal finde en løsning.

Så er der det med frafaldet, som jo er vokset ud over alle grænser. Det førte til en stor debat i efteråret, der førte til nedsættelse af et udvalg, som kom med en stribe forslag, faktisk 13 initiativer, som vi nu er i gang med at gennemføre ...

Formanden:

Ja tak!

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

... og det var bl.a. initiativer, som skulle modvirke den teoretisering, som man mente havde skræmt nogle væk.

Charlotte Fischer (RV):

Jeg er enig i, at problemet ikke alene løses ved at optage flere på sygeplejerskeuddannelsen. Der er også et spørgsmål om frafald. Jeg også enig i, at hensynet til praktikpladser selvfølgelig også er der, og at det skal hænge sammen med uddannelserne.

Men måtte jeg forstå ministeren sådan, at ministerens udgangspunkt er, at der skal optages flere på sygeplejerskeuddannelserne; det er egentlig bare et spørgsmål om hvor mange, så det også kan afstemmes med, hvor mange praktikpladser der kan skaffes ude på sygehusene?

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Det nytter jo ikke noget at optage 50 pct. flere i Århus og København, hvis ikke de kan komme ud i praktik i nærheden af det område, hvor skolen ligger, medmindre vi kan være kreative. Der er jo den mulighed at optage nogle elever på den betingelse, at de vil acceptere praktikpladser 100 km eller 150 km væk. Jeg synes ikke, at vi skal udelukke noget.

Det er jo et problem, at der er for mange, som vil uddanne sig til sygeplejersker i de store byer, og at der er for få, der vil uddanne sig til sygeplejersker i nærheden af mindre provinsbyer, og selv om de gerne vil, er det tit svært at få dem tilbage til de mindre provinsbyer. Det emne er vi nødt til at drøfte. Og nu har jeg antydnet, at man kunne tænke sig at optage nogle elever på visse vilkår, men det er en strøtanke, og det er absolut ikke en, jeg tromler frem med, men det er en, vi er nødt til at overveje.

Kl. 13.55

I øvrigt er vi på vej med en ny bekendtgørelse for uddannelsen, og vi er også i gang med at implementere de anbefalinger, vi har fået om at udarbejde en fælles national studieordning for samtlige udbydere af uddannelsen. Det fik jeg ikke sagt i første omgang.

Charlotte Fischer (RV):

Jeg synes også, man skal være åben over for forskellige løsninger. Jeg tror, at problemet helt overordnet i dag er, at det faktisk er i hovedstadsområdet, at det er svært at skaffe sygeplejersker, mens det går lidt nemmere længere væk fra de store byer. Men princippet er jo rigtig

nok. Der er nogle hensyn at tage til, at vi får dækket hele landet med sygeplejersker.

Men spørgsmålet er selvfølgelig: Holder det at afvise, som man har gjort tidligere? Hidtil har man jo afvist kvalificerede ansøgere i en situation, hvor vi har stigende mangel på sygeplejersker, og det synes jeg i hvert fald politisk er meget svært at forklare nogen ædru mennesker uden for de her mure: Hvordan kan man blive ved med at afvise kvalificerede ansøgere i en situation, hvor vi har en hastigt voksende mangel på sygeplejersker? Jeg ville høre, om ministeren også er enig i det principielle synspunkt.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg er fuldstændig enig i, at i en situation med sygeplejerskemangel og med udsigt til endnu større sygeplejerskemangel i fremtiden skal vi naturligvis gøre alt, hvad vi kan, for at undgå, at kvalificerede ansøgere bliver afvist. Vi er blot nødt til at have praktikpladser nok, og vi er nødt til at sikre, at de elever, vi optager, også er villige til at tage de praktikpladser, der er, også selv om de ligger lidt længere væk.

Formanden:

Så er der et afsluttende spørgsmål fra fru Charlotte Fischer.

Charlotte Fischer (RV):

Selv om vi også lægger stor vægt på det regionale selvstyre, synes jeg også, at det er vigtigt at sende et signal til regionerne, som har ansvaret for praktikpladserne, og det skal de også have. Men vi skal selvfølgelig sende et signal til dem om, at det altså er mere end almindelig vigtigt, at man gør sig de yderste anstrengelser for at finde de her praktikpladser.

Så vil jeg bare afslutningsvis spørge, om ministeren kan sige noget om, hvornår han ved, hvorvidt man vil øge kapaciteten på sygeplejerskeuddannelsen, og hvor meget man så i givet fald vil, så vi nogenlunde ved, hvad tidshorizonten er.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Det skulle meget gerne ske så hurtigt som overhovedet muligt og meget gerne fra den næste optagelsesrunde. Der er jo ingen tid at spille.

Noget, vi ikke har drøftet i denne ordveksling, er et emne, som jeg tror fru Charlotte Fischer selv har nævnt ved en tidligere lejlighed, nemlig spørgsmålet om, at det kan blive nødvendigt, at visse funktioner, som sygeplejersker

varetager i dag, i fremtiden kan varetages af social- og sundhedsassistenter. Men det er jo et emne for sig, og jeg forstår også, at Dansk Sygeplejeråd principielt har et åbent sind over for den tankegang.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 4320

7) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

Charlotte Fischer (RV):

»Vil ministeren udskyde den kortere ventetidsgaranti på 1 måned, som er planlagt til at træde i kraft til oktober i år, i erkendelse af, at bl.a. mangelen på sygeplejersker er steget markant på bare 12 måneder, nemlig med 35 pct.?«

Charlotte Fischer (RV):

Regeringen har jo besluttet at nedsætte ventetidsgarantien fra 2 til 1 måned, og det skal træde i kraft her fra oktober. På mange måder er det jo svært at være imod, for hvem kan være imod kortere ventetider til sygehusvæsenet? Vi er skeptiske, og det har vi været hele vejen igennem, og det er ikke, fordi vi ikke under befolkningen kortere ventetider, men simpelt hen fordi vi synes, det er et kolossalt problem at love befolkningen kortere ventetider i en tid, hvor vi står med en historisk mangel på personale.

Nu har vi fået at vide, at antallet af sygeplejersker, der mangler i det danske sundhedsvæsen, er i hastig vækst. Antallet er steget med 35 pct. over de sidste 12 måneder, hvis ellers Dansk Sygeplejeråds tal står til troende. Det betyder jo, at vi i stigende grad har et problem med manglende personale, og hvis jeg var minister, ville jeg måske begynde at revidere mit grundlag for at sige, at det er lige nu, vi skal sænke den her ventetidsgaranti.

Mit spørgsmål er: Nu, hvor det faktisk viser sig, at vi mangler personale mere end nogen sinde, skulle man så ikke lige slå koldt vand i blodet og sige, at det er fornuftigt at udskyde det, indtil vi kan se, at udviklingen vender?

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg skal ikke gå i rette med, at fru Charlotte Fischer ville have lavet et sådant ræsonnement, hvis fru Charlotte Fischer var minister. Sådan er det jo ikke for nærværende i hvert fald. Det tror jeg egentlig patienterne kan være tilfredse med,

for svaret på spørgsmålet er: Nej, vi er ikke til sinds at lave om på vores politik og slet ikke den politik, som allerede er vedtaget i Folketingssalen.

Det går i øvrigt ikke ud på at give en ventetidsgaranti. Jeg garanterer ikke, at alle kan behandles inden for 1 måned, men det, vi giver, er nogle patientrettigheder. Det er retten til, at den enkelte patient får en mulighed for at flytte sig rundt i systemet, hvis det offentlige ikke kan behandle inden for 1 måned.

Kl. 14.00

De argumenter, der anføres mod den ordning, er jo fuldstændig identiske med de argumenter, der blev anført mod ordningen, da vi indførte den i sin første form som en 2-måneders-regel. Da sagde alle: Det kan ikke lade sig gøre, hvor skal personalet komme fra? Jeg må bare konstatere, at det har været en gigantisk succes. Der er mere end 100.000 patienter, der har gjort brug af den.

Det forhold, at det offentlige sundhedsvæsen pludselig fik et mildt pres fra patienter, der altså kunne forlade køerne til det offentlige sygehusvæsen og lade sig behandle et andet sted, gjorde, at effektiviteten også steg i det offentlige sygehusvæsen. Så det er kommet både de patienter, der har gjort brug af retten, til gavn, men i øvrigt også alle danske patienter i al almindelighed.

Jeg har jo noteret mig, at der er nogle, der i disse dage er meget bekymret over, at folk går og tegner forsikringer, og jeg må bare sige, at hvis man er bekymret over det – det er jeg nu ikke selv – så skal man da i den grad støtte, at patienterne får nogle flere rettigheder. For i det gamle regime var det jo sådan, at det kun var folk med pengepungen i orden eller forsikringspolicerne i orden, der kunne få den hurtige behandling. Det får alle landets patienter nu.

Så vedkender jeg mig, at vi har en udfordring personalemæssigt. Det har vi også taget nogle tiltag til at løse op omkring, og hvis der bliver spurgt ind til det igen, får jeg også en lejlighed for at sige lidt mere om det. Men nu lyser den røde lampe.

Charlotte Fischer (RV):

Nu kaldte jeg det ventetidsgaranti, men behandlingsgaranti er vel så det, jeg skal kalde det. Det er i hvert fald det ord, som regeringen bruger i sit eget regeringsgrundlag: behandlingsgaranti på 1 måned.

Det, jeg vil spørge om, er: Er der slet ingen sammenhæng mellem mængden af personale-

ressourcer og den her behandlingsgaranti? Giver det slet ikke anledning til nogen bekymring, at mangelen på læger og sygeplejersker stiger og stiger, mens man i øvrigt lover kortere ventetid? Man kunne spørge ministeren: Er der slet ingen grænser for, hvor meget det kan stige, før regeringen begynder at blive bekymret for situationen?

I mit hoved er der altså et problem, for når man sænker ventetiden, skal personalet løbe hurtigere, de skal behandle flere, og der er færre til at gøre det. Det giver vel et problem.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jamen det er jeg helt uenig i. Der bliver jo ikke flere syge mennesker, fordi vi behandler dem hurtigt. Det gør der ikke. Det er jo ikke sådan, at folk siger: Hov, nu kan jeg komme hurtigt i behandling, hvis jeg får en nedslidt hofte, så nu tror jeg da, at jeg får en nedslidt hofte, og hvis ikke jeg kan blive behandlet for den, så får jeg ikke nogen nedslidt hofte.

Jeg har meget svært ved at forstå, at det skulle skabe flere patienter, at vi behandler dem hurtigt. Det er ikke det samme, som at jeg ikke anerkender, at de menneskelige ressourcer betyder noget. De betyder jo alt. Det er derfor, vi har gang i en kvalitetsreform for tiden, og det er derfor, vi sidder i trepartsdrøftelser for at diskutere: Hvordan indretter vi os så, så de menneskelige ressourcer bruges bedst muligt?

Det er jo også i det perspektiv, man nu skal lave sygehusplanlægning ude i regionerne. Hvordan samler vi specialer og akutberedskaber, så vi bruger personalet med omtanke? Uden at drive billedet for langt, kan man sige: Har man benzinmangel, hvis man har 100 l benzin og gerne vil køre 1.000 km med en bil, der kun kører 9 km/l? Ja, det har man. Skal man så gå ud og købe mere benzin, eller skulle man stille på nogle skruer og se, om man kunne få den til at gå 10 km/l?

Det er sådan set den situation, vi står i, og der bruger vi i øjeblikket meget tid sammen med personalet for at få diskuteret: Hvordan indretter vi os, så de menneskelige ressourcer bringes bedre i spil, end de gør i dag?

Charlotte Fischer (RV):

Men ministeren har jo ikke ret. I det øjeblik man sænker ventetiden, stiger aktiviteten; antallet af henvisninger fra læger stiger markant. Det viser erfaringen i Danmark, det viser den alle andre

steder. Når regeringen sænker ventetiden igen i efteråret, vil aktiviteten stige, og så vil antallet af henvisninger stige. Derfor er spørgsmålet for os: Hvor skal de ressourcer komme fra, når nu folk med åreknuder og folk, som skeler på øjnene osv., skal hurtigere i behandling? Hvor skal de ressourcer tages fra? Vi er jo bange for, at de bliver taget fra dem, der er alvorligt syge; at kræftpatienter, der i forvejen venter meget, meget lang tid på forundersøgelser og scanninger og samtaler, kommer til at vente endnu længere, fordi man prioriterer på den her måde.

Men det er jo ikke rigtigt at sige, at antallet af henvisninger og aktiviteten ikke stiger, fordi man sænker ventetiden. Det viser al erfaring.

Kl. 14.05

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

I så fald er det, fordi nogle læger ikke gør deres job godt nok, for det er lægernes opgave at visitere ind i sundhedsvæsenet. Vi behandler syge mennesker.

Jeg har det synspunkt, og regeringen har det synspunkt, at hvis man er syg, skal man have et behandlingstilbud om at blive rask. Vi har også det synspunkt – jeg forstår, at vi deler det med stadig større dele af oppositionen – at det ikke kan være rimeligt, at det alene er mennesker med en stor tegnebog eller en privat forsikringspolice, som har en mulighed for at komme hurtigt i effektiv behandling. Det tilbud skal alle danskere have. Det er derfor, vi har taget en kamp for at nedkæmpe det gamle mantra om, at det var vigtigere at bekæmpe privathospitaler end ventelister, og vi har givet patienter nogle rettigheder. Vi vil gerne gå videre ad den vej.

Det skal selvfølgelig gå hånd i hånd med, at vi i øvrigt også gearer vores sundhedsvæsen, og der skal vi jo se på, hvordan vi sikrer arbejdskraft. Undervisningsministeren har været inde på, hvordan vi skal dimensionere sygeplejerskeuddannelsen fremtidigt. Vi skal se på, hvordan vi indretter os, så vi bruger personalet bedst muligt. Vi skal se på, hvad vi kan gøre for at fastholde personale. Så det er en udfordring ved siden af.

Jeg vil i øvrigt gerne anholde oplysningen om, at der lige skulle mangle 1.500 sygeplejersker. Sådan som jeg forstår det, er det en undersøgelse, der er lavet ved, at man har spurgt nogle tillidsfolk, og den mangel dækker bl.a. over sygeplejerskestillinger, der er besat med andre personalegrupper. Det er jo ikke nødvendigvis

en mangel. Så der er altså nogle ting i DSR's tal, som gør, at den undersøgelse måske skal tages med et grain salt.

Formanden:

Så er det fru Charlotte Fischer for et afsluttende spørgsmål.

Charlotte Fischer (RV):

Det, der er kernen i den her diskussion, er jo, om mængden af personaleresourcer er vigtig i forhold til beslutningen om at sænke ventetiden. I og med at vi får at vide, at nu stiger mangelen på sygeplejersker i sundhedsvæsenet, og at vi mangler flere læger end nogen sinde, så er spørgsmålet: Er det fuldstændig ligegyldigt i forhold til beslutningen om at sænke ventetiden?

Hvis nu mangelen på læger og sygeplejersker fortsætter med at stige igennem året, er det så fuldstændig ligegyldigt set med ministerens øjne i forhold til beslutningen om at sænke ventetiden? Vi siger nej, fordi det vil betyde, at personalet ude på sygehusene vil blive tvunget til at prioritere skarpere, og det risikerer at gå ud over de patienter, som er mest syge.

Men spørgsmålet til ministeren er: Er det fuldstændig ligegyldigt, om vi mangler læger og sygeplejersker i stigende grad i forhold til ministerens beslutning om at sænke ventetiden? Det synes jeg ikke det er.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Nej, det er ikke spørgsmålet. Det spørgsmål, der er stillet, er, om regeringen vil renoncere på sine valgløfter og tage forslaget om at give patienterne bedre rettigheder fra den 1. oktober af bordet. Det er det, der er spørgsmålet, og det vil vi ikke. Vi ønsker at stå vagt om, at den enkelte patient har nogle rettigheder, uanset social baggrund, uanset forsikringsstand, uanset personlig økonomi.

Det er da en udfordring at give patienterne de rettigheder. Det ville da være lettere at lade være, og jeg kan forstå, at det er det, patienterne har udsigt til, hvis mandatfordelingen skulle ændre sig, så man regner baglæns og siger: Nå, men patienternes rettigheder kommer sidst, og nu kigger vi i maskinrummet og ser, hvor langt det rækker, og så må patienterne leve med det.

Vi vil da hellere starte ambitiøst og sige: Vi må kunne stille nogle krav på vegne af patienterne. Det udfordrer os da. Og selvfølgelig er det

da en større udfordring at give patienterne ret til at tage pengene med sig og vælge frit efter 1 måned end efter 2 måneder. Selvfølgelig er det det. Men den udfordring tager vi altså på os.

Det handler om, hvor mange personaleresourcer vi har. Det arbejder vi på med en omlægning af sygeplejerskeuddannelsen, en anden dimensionering. Det handler om, hvordan vi fordele arbejdet mellem personalegrupperne, altså opgaveglidning mellem læger, radiografer, sygeplejersker og SOSU-assistenten. Det handler om, hvordan vi indretter os strukturmæssigt, så vi ikke har medarbejdere, der sidder om natten og venter på patienter, der ikke kommer, for at patienterne skal sidde om dagen og vente på personale, der afspadserer. Det handler om, hvordan vi laver apparaturinvesteringer, der gør livet lettere for de ansatte. Alle de udfordringer tager vi på os. Men der er en ting, vi ikke vil gå på kompromis med, og det er patienternes rettigheder.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 4302

8) Til transport- og energiministerens af:

Walter Christophersen (DF):

»Har ministeren givet Trafikstyrelsen grønt lys til anvendelse af ny signalteknologi som forudsætning for VVM-undersøgelsen København-Ringsted?«

Walter Christophersen (DF):

I »Signalanalysen« for København-Ringsted er de opgivne kapaciteter for de enkelte delstrækninger baseret på anvendelsen af den nuværende signalteknologi. Imidlertid har man i arbejdet været så forudseende at belyse konsekvenserne af indførelse af ny signalteknologi, idet man i firmaet Atkins' baggrundsrapport vedrørende kapacitet har beregnet, hvilke forøgelses i kapaciteten man kan opnå, når den nye teknologier er indført.

Kl. 14.10

Efter fremkomsten af strategianalysen har ministeriet gennemført de to store analyser vedrørende fornyelse af spor og signaler. På baggrund heraf har Folketinget vedtaget, at man i første omgang skal koncentrere sig om udskiftningen af de nedslidte spor.

Under forhandlingerne blev det fra flere sider fremhævet, at ministeren også kunne forvente

bred opbakning, når han på et senere tidspunkt fremsætter planer for udskiftning af sikringsanlægget. På baggrund af disse positive udmeldinger mener Dansk Folkeparti, at det må være rigtigt at basere den kommende VVM-undersøgelse på den nye signalteknologi, og partiet håber, at ministeren er enig heri.

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Tak til hr. Walter Christophersen for spørgsmålet. Jeg ved, det er en sag, der heldigvis optager os begge to lige meget, for det er et meget, meget vigtigt spørgsmål at få belyst.

Jeg kan sige, at Trafikstyrelsen er gået i gang med den VVM-undersøgelse, som Folketinget har vedtaget af København-Ringsted-linjen, af begge løsninger, kan man sige, både den gamle og den nye løsning, altså udvidelse med et femte spor eller en helt ny linje.

Jeg kan også sige, at i det arbejde, der pågår allerede nu, anvender man den nyeste signalteknologi overhovedet, altså den forudsætning, som hr. Walter Christophersen netop henviser til. Og det er simpelt hen helt naturligt, for det var en del af den aftale, vi indgik sammen, at man skal sigte mod indførelse af det, der hedder ERTMS 2, på hele fjernbanenettet, altså det mest avancerede signalsystem, vi har.

Hertil kommer, at der også i EU er en forpligtelse til at udstyre nye jernbaneanlæg i korridorer af international betydning med en signalteknologi, der kan anvendes sammen med det fælleseuropæiske togkontrollsystem. Så vi er fuldstændig på linje med det, hr. Walter Christophersen spørger om, og har det som forudsætning for det VVM-arbejde, der er i gang i øjeblikket.

Walter Christophersen (DF):

Jeg takker for ministerens positive respons på mit spørgsmål, og jeg vil da kvittere ved at meddele, at Dansk Folkeparti positivt og konstruktivt vil bakke op om de kommende forhandlinger om den nye signalstrategi.

Afslutningsvis vil jeg bede ministeren om at bekræfte, at såfremt den principbeslutning, aftalpartierne har taget vedrørende udskiftning af signalteknologien, bliver vedtaget i dette Folketing, er det intentionerne at opstarte denne im-

plementering af den nye signalteknologi på jernbanestækningerne i det nordlige Jylland.

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Jeg kan fuldt ud bekræfte, at vi har en god, bred aftale om det, hvor Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre er med. Lige så snart vi har foretaget de analyser, der skal til – det har faktisk været i licitation, hvem der skal lave dette kæmpearbejde; det er også derfor, det tager nogle år – og vi har det på plads, går vi i gang med at planlægge, i hvilken rækkefølge vi skal skifte signalerne. Det vil indgå i den analyse, der bliver foretaget.

Walter Christophersen (DF):

Jeg vil blot lige spørge, om ministeren ikke erindrere, at det er intentionerne at implementere det nye signalteknologianlæg på de nordjyske baner, hvor signalerne jo er meget dårlige.

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Jeg kunne meget vel forestille mig, det blev de nordjyske jernbaner, der kom først. Men det giver ikke mening at bruge mange millioner på at få et professionelt konsulentfirma til at vejlede os, hvis vi så ikke lytter til, hvad de siger.

Men de intentioner, der er lagt i den fælles aftale, vi har, kan jeg med stor sikkerhed sige at vi altid vil leve op til.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 4312

9) Til kulturministeren af:

Per Clausen (EL):

»Kan ministeren bekræfte, at en række af Folketingets partier har et medansvar for DR's økonomiske problemer på grund af deres medansvar for beslutningen om udflytningen af DR til Ørestaden, udpegningen af en række medlemmer af DR's bestyrelse, som har haft det løbende ansvar for de økonomiske beslutninger vedrørende DR's udflytning til Ørestaden samt indgåelsen af en public service-kontrakt, som er underfinansieret med 80 mio. kr. om året?«

Per Clausen (EL):

I de seneste uger har der jo været meget omtale af Danmarks Radios alvorlige økonomiske problemer. I den sammenhæng har kulturministeren og andre politikere også været inddraget i debatten, men det har været karakteristisk i hvert fald for kulturministerens synspunkt, at han sådan har fraskrevet sig selv og det politiske system ethvert ansvar for det, der er sket.

Kl. 14.15

Og det synes jeg måske er at slippe en lille smule nemt om ved det, når man tænker på den beslutningsproces, der er gået forud for udflytningen til Ørestaden; når man tænker på Danmarks Radios bestyrelses sammensætning med stor repræsentation af personer, der er udpeget af ministeren og de politiske partier; og også når man ser på den public service-kontrakt, der er indgået, og som det er jo er kommet frem er underfinansieret med 80 mio. kr.

Så mit banale spørgsmål til ministeren er bare: Har ministeren og de politiske partier intet ansvar for det, der er sket i den her sag?

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Jeg vil gerne slå fast, at DR efter radio- og fjernsynsloven er en selvstændig offentlig institution, og at DR's overordnede ledelse varetages af bestyrelsen.

Historien er den, at bestyrelsen i 1999 traf beslutning om at samle DR i et nyt byggeri i Ørestaden. Som jeg allerede har understreget ved flere tidligere lejligheder, så er det altså DR's til enhver tid siddende bestyrelse, der har ansvaret for byggeprojektet, herunder projektets fremdrift og økonomi.

Et flertal i finansudvalget tiltrådte i 1999, at der blev udstedt en statsgaranti til DR til sikring af DR's betalinger på de lån, som DR skulle optage på det private kapitalmarked for at finansiere byggeriet. Statsgarantien blev forhøjet i 2005. Det er også DR's bestyrelse, der har ansvaret for, at betingelserne for statsgarantien overholdes.

Herudover vil jeg gerne slå fast, at Folketinget jo udpeger 6 ud af 11 bestyrelsesmedlemmer, mens kulturministeren udpeger 3 medlemmer, og de fastansatte medarbejdere i DR udpeger 2 medlemmer.

Ved årsskiftet blev der efter drøftelse i kredsen af partier bag medieaftalen 2007-2010 indgået en public service-kontrakt med DR. Denne kontrakt indeholder dels en omtale af de public service-forpligtelser, DR påtager sig, dels den

økonomiske ramme for opfyldelsen af disse forpligtelser. DR har som bekendt – også i forbindelse med offentliggørelsen af spareplanen – oplyst, at man har til hensigt at overholde kravene i kontrakten.

Så alt i alt kan svaret på det stillede spørgsmål kort opsummeres til, at ansvaret for byggeriet af DR Byen ene og alene er DR-bestyrelsens.

Per Clausen (EL):

Det var jo det svar, man kunne forvente, også at man fra Danmarks Radios side vil overholde public service-aftalen og public service-kontrakten. Nu ved vi jo godt, hvilke omkostninger den økonomiske situation i Danmarks Radio har for Danmarks Radios virke fremover, så det er måske lidt sigende, at man er i stand til at indgå en public service-kontrakt, der tilsyneladende kan rumme disse forringelser og stadig være underfinansieret med 80 mio. kr.

Men det, jeg bare vil spørge ministeren om, er, om han mener, at Folketinget på baggrund af, at man faktisk har behandlet Danmarks Radios økonomiske situation, har behandlet udflytningen, fordi man jo gav statsgarantien, har gjort det på baggrund af i hvert fald et forsøg på at etablere en viden om, hvilke økonomiske konsekvenser det kunne få for Danmarks Radio på længere sigt.

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Folketinget – i hvert fald de partier, der er medpartier, og det er jo alle Folketingets partier på nær lige hr. Per Clausens eget parti – indgår jo en aftale med DR, som er et resultat af en dialog, af en forhandling, og så får man en public service-aftale. Den må DR så selv stå inde for, da det er en aftale mellem to parter, og de må også selv stå inde for økonomien i den aftale.

DR får 3,4 mia. kr. i licens. Danskerne betaler over 2.000 kr. netto i licens om året, en af verdens højeste licenser. Til gengæld har DR nogle forpligtelser inden for dramaområdet, nyhedsområdet, børne- og ungdomsudsendelsesområdet osv. Det må man leve op til, og det forventer vi selvfølgelig også fra det politiske systems side, på trods af at de selv træffer beslutning om, at de vil bygge ude i Ørestaden.

Per Clausen (EL):

Jeg synes, at kulturministeren gør meget for at undgå at pådrage sig og sine allierede i den her sag et medansvar. Men er realiteten ikke, at når man laver en underfinansieret public service-

kontrakt med Danmarks Radio, samtidig med at man på det tidspunkt, hvor man laver aftalen, ikke har kendskab til, hvordan økonomien omkring byggeriet vil udvikle sig, så lægger man yderligere en møllesten om Danmarks Radios hals, som jo betyder, at de har været nødt til at gennemføre en række forringelser nu, som jeg ikke kan forestille mig har været en forudsætning eller en præmis, da man indgik public service-kontrakten?

Kl. 14.20

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Der er ikke nogen møllesten om DR's hals. DR får 3,4 mia. kr. i licens, og det kan man jo ligesom sige er ret mange penge til at lave radio og fjernsyn for. Der er ingen af DR's konkurrenter, som får nogen penge.

Der er heller ingen underfinansiering af nogen public service-kontrakt. Der er en almindelig forhandling, som selvfølgelig betyder, at man må prioritere inden for DR, hvis man skal leve op til nogle forpligtelser, som man selv har sagt ja til. Det koster selvfølgelig nogle penge, så at sige, men det betyder så, at man prioriterer anderledes blandt de opgaver, man har.

Man kan så sige, at der også er sket det i DR-situationen, at DR's byggeri blev dyrere, efter at vi havde indgået kontrakten, og det vil sige, at man fra DR's side først havde mulighed for at kende de økonomiske konsekvenser af kontrakten, efter at vi havde lavet den kontrakt. Omprioriteringsbehovet er jo blevet større end oprindeligt forudsat, både på grund af byggeriet og på grund af de andre opgaver, man selv har påtaget sig i DR.

Men det er klart, at det vigtigste for os er, at man overholder kontrakten, og at man kan gøre det inden for den økonomi, man har, og det har DR jo sagt til det politiske system at de kan. Det skulle også undre mig andet, når de får 3,4 mia. kr. i licens.

Formanden:

Så er det hr. Per Clausen for et afsluttende spørgsmål.

Per Clausen (EL):

Det bemærkelsesværdige i den her sag er jo også det skred, der er sket, både i ministerens udtalelser og i andre politikeres udtalelser. I starten sagde man, at man var fuldstændig sikker på, at de økonomiske vanskeligheder, som Danmarks

Radio fik i forbindelse med det her byggeri, kunne klares, uden at det gik ud over lytterne og seerne i form af færre programmer og programmer af dårligere kvalitet. Det fremstod, som om det var meget vigtigt for ministeren og de politiske partier.

I dag er det overhovedet ikke vigtigt. I dag spiller det ingen rolle. I dag klynger man sig til, at Danmarks Radio siger, at man formelt set vil være i stand til at opfylde public service-kontrakten.

Er det ikke udtryk for, at det politiske flertal i det danske Folketing har fraskrevet sig sit ansvar med hensyn til at sikre Danmarks Radio i fremtiden?

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Der er et meget stort flertal, der som sagt inkluderer alle Folketingets partier på nær lige hr. Per Clausens Enhedslisten, som har et ansvar for Danmarks Radio, i form af at vi giver Danmarks Radio en af verdens højeste licenser, 3,4 mia. kr. Det er jo også derfor, at vi stadig væk har en forventning om, at DR vil være Danmarks største kulturinstitution i fremtiden på trods af de omprioriteringer og det kaos, som herskede i forbindelse med DR Byen, og det er også derfor, et politisk flertal har sagt, at der ikke er forventning om, at der kan komme yderligere hjælp til DR.

Der har godt nok været lidt ytringer fra nogle af oppositionspartierne om, at de vil finde nogle penge, men når man spørger, hvor de penge skal komme fra, er der ikke noget som helst svar på det, så det har været et slag i luften. Der er ikke nogen, der vil være med til at hæve licensen. Nogle og firs procent af danskerne var også imod, og der er nok ikke nogen, der forestiller sig, at man skal putte statspenge ind i DR.

Det Radikale Venstre har – fair nok – ytret ønske om at fylde flere penge i det, men der er ikke andre partier, som har anvist, hvordan de vil hjælpe DR. Så vi er altså enige om, at der ikke er flere penge til DR. DR har den økonomi, de har fået i forbindelse med medieaftalen. De har sagt til os, at de vil leve op til public service-aftalen, og det er jo det, som vi skal interessere os for som politikere, som vil værne om DR's integritet og DR's position som den vigtigste kulturinstitution i Danmark.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 4313

10) Til kulturministeren af:

Per Clausen (EL):

»Hvilke initiativer vil ministeren tage for at sikre, at DR får økonomiske muligheder for at leve op til sine kulturelle og samfundsmæssige public service-forpligtelser?«

Per Clausen (EL):

Nu kan man jo sige, at kulturministeren nåede at svare på det her spørgsmål, for det er et spørgsmål om, hvilke initiativer ministeren vil tage. Og der kan man jo konstatere, at ministeren siger: ingen. Og ministeren inddrager så i øvrigt alle medieforligspartierne i det synspunkt, at der ikke skal gøres noget. Hvis der er nogen medieforligspartier, der er uenige i den tolkning, må de selvfølgelig sige til eller fra, det skal jeg ikke blande mig i.

Men jeg vil så bare spørge kulturministeren på en anden måde: Mener kulturministeren ikke, at det er af afgørende betydning, at vi har en bred public service-opfattelse; at det derfor er vigtigt, at Danmarks Radio også viser programmer, som ligesom kan rumme en stor del af den danske befolkning på en gang; at det måske netop derfor er uheldigt, at man har ramt sports- og underholdningsprogrammerne på Danmarks Radio; at det altså kan knibe med at leve op til den brede public service-forpligtelse; og at der derfor burde gøres en indsats for at skaffe nogle flere penge til Danmarks Radio?

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Udgangspunktet for DR's virke er jo den public service-kontrakt, som jeg på vegne af medieforligspartierne indgik med Danmarks Radio. Den indeholder en række både konkrete og mindre konkret formulerede forpligtelser, ligesom den også rummer den økonomiske ramme for DR's virksomhed.

Som det også burde være hr. Per Clausen bekendt, har der været en række drøftelser i mediaaftalekredsen i anledning af DR's økonomiske situation, som den ser ud efter den seneste fordyrelse af DR Byen. Regeringen har i den sammenhæng konsekvent afvist at hæve licensen, og det har vi også sagt til de andre medieforligspartier. Det eneste parti, som retfærdigvis har ytret noget i den retning, har været Det Radikale Venstre. Men vi har også sagt, at vi fra VK-regeringens side er indstillet på at lade DR få rådighed over et engangsbeløb på ca. 60 mio.

kr., som hidrører fra ekstraordinære licensmidler i 2006.

Kl. 14.25

Derudover er regeringen indstillet på at lade DR få gunstige finansieringsbetingelser, også for de ekstra lån, der skal optages for at finansiere fordyrelsen af DR-byen. DR får således mulighed for inden for en fastlagt ramme at optage lån direkte i Nationalbanken til en rente, der svarer til renten ved statsgaranterede lån.

Regeringen har også stillet sig åben over for et salg af DR's koncertsal, hvis der kom en interesseret mæcenlignende køber. Derimod vil et salg på almindelige forretningsmæssige vilkår næppe være økonomisk interessant for DR, ligesom en statslig overtagelse af koncertsalen ikke kommer på tale. Vi vil ikke have, at skatteborgerne skal betale for fadæsen ude i Ørestaden.

Et salg af DR's sendenet har også været overvejet, men vurderes ikke at være optimalt på nuværende tidspunkt.

Jeg synes således, at regeringen allerede har taget en del initiativer for at hjælpe DR i den svære økonomiske situation, som DR beklageligvis har anbragt sig selv i.

Der er ikke fra øvrige partiers side fremkommet andre forslag end de nævnte.

Jeg skal afslutningsvis nævne, at DR's ledelse har tilkendegivet, at DR også med de bebudede besparelser kan overholde kravene i den indgåede public service-kontrakt, og det har regeringen noteret med tilfredshed.

Per Clausen (EL):

Det er vel alligevel rigtigt forstået, at de besparelser, Danmarks Radio nu gennemfører, får meget alvorlige konsekvenser for Danmarks Radios sendevirksomhed, og at Danmarks Radio især efterfølgende vil have en helt anden karakter end det Danmarks Radio, som man kunne se, da man lavede mediaaftalen sidste gang.

Det er vel også rigtigt, at den væsentligste årsag til, at der ikke er fundet en løsning på Danmarks Radios økonomiske problemer, er, at regeringspartierne og Dansk Folkeparti ikke vil involvere yderligere statslige midler i Danmarks Radio, for hvis man ville det, så tror jeg også nok, at man kunne finde opbakning til det hos andre partier end Enhedslisten.

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Det interessante svar på det sidste spørgsmål er jo, at de andre partier ikke er kommet med andre forslag end dem, jeg har nævnt her. Man har

godt nok fået lov til at svæve rundt i luften og komme med forskellige tilkendegivelser, men når jeg på tre møder i træk har spurgt om, hvad man vil hjælpe DR med, er der ikke kommet noget svar. Der er ikke kommet noget svar. Og det er jo interessant, synes jeg – også for Enhedslisten – at vide, hvor forbundsfællerne så er henne, for de er der ikke.

Vi vil ikke hæve licensen. Licensbetalerne skal ikke betale mere end den licens, de betaler i forvejen, og vi vil ikke lade statskassen, dvs. skatteborgerne, betale for, at man har sjusket sådan med byggeriprocessen ude i DR.

Jeg er nu ikke bekymret for DR's position som en væsentlig public service-institution, som den væsentligste kulturinstitution. DR har stadig væk 3,4 mia. kr. til rådighed til at lave public service for. Man har tilkendegivet, at man vil overholde public service-aftalen, som jo stiller nogle krav om, at vi skal have DR-drama, børne- og ungdomsudsendelser, dansk musik, dansk kultur. Vi skal i det hele taget have dansk tv og radio på et meget højt niveau, og det fortsætter man med.

Per Clausen (EL):

Det er jo en kendsgerning, at på de møder, der har været, og som Enhedslisten af sær nåde også har fået lov til at deltage i, har Enhedslisten gentagne gange sagt, at på trods af at vi intet ansvar har for udflytningen, fordi vi var imod den; på trods af at vi ikke har haft repræsentanter i Danmarks Radios bestyrelse; på trods af at vi ikke har været med til at lave en underfinansieret public service-kontrakt, så var vi indstillet på at gå ind og være med til at skaffe nogle penge, der kunne løse Danmarks Radios problemer. Og det er vel også rigtigt, at det er blevet afvist af regeringspartierne og Dansk Folkeparti hver eneste gang.

Så det, der står tilbage, er vel, uanset hvad kulturministeren siger, at det er kulturministeren og hans flertals uvilje mod at gøre en ekstraordinær indsats i forhold til Danmarks Radio, der er skyld i, at der ikke sker noget.

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Regeringen har ydet en kæmpe indsats for Danmarks Radio. Jeg kan blot nævne, at der i forbindelse med de to sidste medieaftaler, der er lavet, er tilført DR flere penge ved hver af aftalerne.

I forbindelse med sidste forhandlingsrunde tilkendegav regeringen, at vi vil finde 50 mio. kr. ekstra i licensprovenu til at hjælpe DR. Vi tilken-

degav, at vi vil lette DR's låntagningsomkostninger i forbindelse med et genudlån i Nationalbanken, og vi har i det hele taget været meget behjælpelige, fordi vi betragter DR som en væsentlig kulturinstitution og Danmarks Radio som så at sige vores identitetsbærer, vores vindue ud til den globalisering, der er, hvor det flagrer ind med indtryk over for specielt mange unge mennesker, som får indtryk fra nettet osv. Det er vigtigt, at man også har et fast holdpunkt i Danmarks Radio.

Kl. 14.30

Når det så er sagt, er det krystalklart, at regeringen – og der er vi helt sikre på vi har befolkningen med os – ikke vil være med til at hæve licensen på grund af det rod, på grund af det mismanagement, der har været af Danmarks Radios byggestyringsproces. Vi betaler i forvejen en af verdens højeste licenser på over 2.000 kr. netto pr. familie. Det er mange penge, skulle jeg hilse hr. Per Clausen og sige.

Vi vil heller ikke have, at man skal hive penge op af statskassen, så skatteborgerne skal betale for, at man ikke har kunnet styre et byggeri ude i Ørestaden. Så det er krystalklart: Vi vil ikke have, at almindelige danskere skal betale for, at man ikke kan styre processen i Danmarks Radio; det kommer ikke på tale.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Hr. Per Clausen for et sidste spørgsmål.

Per Clausen (EL):

Nu er der jo ikke nogen metode til at sikre, at den danske befolkning ikke kommer til at betale prisen, for nu kommer den danske befolkning jo til at betale prisen i form af, at Danmarks Radios udbud bliver mindre og dårligere og vi får svækket en væsentlig kulturinstitution, der måske kunne være med til at skabe nogle af de sammenhænge, som politikere ved højtidelige lejligheder taler om er vigtige i Danmark.

Så sandheden er jo, at fordi man ikke fra et flertals side i det danske Folketing vil give en økonomisk støtte til Danmarks Radio i den her meget alvorlige situation – og jeg er helt enig med ministeren i, at vi ikke skal have licensen sat op – kommer lyttere og seere og den danske befolkning til at betale i form af et dårligere Danmarks Radio og en svækket indsats i forhold til at præsentere et alternativ til de kommercielle kanaler. Og det mener jeg sådan set får langt alvorligere konsekvenser for den danske befolk-

ning, end det ville få at dække de økonomiske problemer, som Danmarks Radio nu er i.

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Nu skal man lige have proportionerne med. Jeg tror egentlig, at hr. Per Clausen og jeg deler den holdning, at vi skal sørge for, at Danmarks Radio bliver så stærk som overhovedet muligt. Det er vigtigt, at Danmarks Radio er stærk, fordi der tilbydes nogle ting, som de kommercielle medier jo ikke bare umiddelbart vil og kan tilbyde.

Men mit udgangspunkt er, at skatteborgerne ikke skal belastes yderligere af, at man ikke har kunnet styre byggeriet i Ørestaden. Der er altså kun to måder, hvorpå man kan hjælpe Danmarks Radio, og den ene er at hæve licensen. Det vil vi ikke være med til, vi betaler en af verdens højeste licenser i forvejen. Den anden mulighed er, at skatteborgerne kommer til at betale gennem penge fra statskassen. Det synes vi nu også er urimeligt. Hvorfor skal vi som almindelige borgere i det her samfund betale, at man ikke har kunnet styre et Ørestadsbyggeri?

Vores udgangspunkt er også, at vi har en stærk public service-station, som på trods af besparelserne vil opleve, at man har over 3 mia. kr. til at lave public service-radio og -tv for; som på trods af besparelserne vil levere mere dansk drama; som på trods af besparelserne vil levere mere kultur; som på trods af besparelserne vil have et væld af tilbud på børne- og ungdomssiden; som på trods af besparelserne vil lancere en ny historiekanal; som på trods af besparelserne vil lancere en ny børne- og ungdomskanal. Jeg kunne blive ved og ved og ved. Vi har et stærkt DR, og det vil vi også blive ved med at have på trods af de her ærgerlige besparelser som følge af byggeriet i Ørestaden.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 43:

Forespørgsel til statsministeren [om sammenligningen af muslimske kvinders hovedbeklædning med nazisymboler].

Af Niels Helveg Petersen (RV) og Marianne Jelved (RV).

(Forespørgslen anmeldt 25/4 2007).

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (*Ophold*). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 44:

Forespørgsel til transport- og energiministeren [om energipolitik].

Af Lars Christian Lilleholt (V), Kim Mortensen (S), Tina Petersen (DF), Per Ørum Jørgensen (KF), Martin Lidegaard (RV), Anne Grete Holmsgaard (SF) og Per Clausen (EL).

(Forespørgslen anmeldt 25/5 2007).

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (*Ophold*). Det er givet.